

APSTIPRINU
Skrīveru Mūzikas un mākslas
skolas direktore _____

Iveta Biķerniece
2018. gada 3. septembrī
Rīk. Nr.70/1-7

Skrīveru Mūzikas un mākslas skola
mācību priekšmets
Mūzikas literatūra

Mācību priekšmeta programma izstrādāta metodiskās komisijas
2018. gada 21. augusta sēdē, pieņemta pedagoģiskās padomes sēdē
2018. gada 30. augustā, protokols Nr.3.

Mācību priekšmeta programmu
izstrādāja pedagogs

J. Puķīte

2018.

Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas profesionālās ievirzes izglītības mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* programma

Mācību priekšmeta mērķis:

Radīt audzēkņos vēlēšanos klausīties dažādu stilu un žanru mūziku, kā arī sniegt tās pilnvērtīgai uztverei nepieciešamās zināšanas, iemaņas un prasmes.

Mācību priekšmeta uzdevumi:

1. Veidot izpratni par mūzikas vēsturisko stilu attīstību, komponista un laikmeta saistībā, folkloru un tradīcijām.
2. Iepazīt mūzikas žanrus, izteiksmes līdzekļus, to lomū satura un tēla veidošanā.
3. Iemācīt saklausīt, analizēt, raksturot mūziku, balstoties uz iegūtajām zināšanām un dzirdes priekšstatiem.
4. Nodrošināt muzikāli radošu darbību.

Mācību priekšmeta saturs:

1. Mūzikas uztvere:
 - 1.1. Mūzikas vēsturiskie stili un laikmeti, izcilākie komponisti un viņu skaņdarbi;
 - 1.2. Šodienas mūzikas dzīve Latvijā un tās veidotāji.
2. Mūzikas valoda:
 - 2.1. Mūzikas izteiksmes līdzekļu darbība un sadarbība mūzikas tēlu veidošanā;
 - 2.2. Cilvēku balss tipi un mūzikas instrumenti;
 - 2.3. Mūzikas žanri un formas.
3. Muzikāli radošā darbība:
 - 3.1. Mūzikas uztvere pēc dzirdes;
 - 3.2. Praktiskā muzicēšana.
 - 3.3. Vērtēšana un analīze.

Kontaktstundu skaits- 1 stunda nedēļā

1.mācību gads **(2./4.klase)**

	Tēma	Mūzikas klausīšanās
1.	<p>Mūzikas valodas elementi jeb izteiksmes līdzekļi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reģistrs un tembris: mūzikas instrumentu tembri, simfoniskā orķestra instrumenti un instrumentu grupas; • Temps un dinamika; • Metrs un ritms; • Skaņkārtā; • Harmonija un faktūra; • Melodija. Melodiskā līnija, diapazons, raksturīgākās intonācijas. Mūzikas valodas elementu loma mūzikas tēla atklāsmē. Mūzikas rakstura apzīmējumi. 	<ul style="list-style-type: none"> • E.Grīgs sv.orķ. "Pērs Gints" - Rīts • P.Čaikovskis skaņdarbi no cikla "Bērnu albūms", "Gadalaiki" • S.Prokofjevs simf.pasaka "Pēterītis un vilks" • R.Šūmanis skaņdarbi no cikla "Bērnu ainas" un "Albūms jaunatnei".
2.	<p>Mūzikas žanri un formas-dziesma, deja un maršs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Marši</u>- maršu veidi un raksturīgākās iezīmes. 3 daļu forma. • <u>Dziesmas</u>- dziesmu raksturīgākās iezīmes. Melodiju tipi- kantilēna, deklamācija. Daži dziesmu žanra paveidi. Dziedātāju balsis. Dziesmu raksturīgākās formas: pantu un divdaļu formas. • <u>Dejas</u>-deju raksturīgākās iezīmes. Senās dejas: gavote, menuets, mazurka, polonēze, valsis, polka- to raksturīgākās iezīmes. Deju raksturīgākās formas: 2 daļu, 3 daļu un rondo. 	<ul style="list-style-type: none"> • F.Mendelsons "Kāzu maršs" • P.Čaikovskis Maršs no baleta "Riekstkodis" • F.Šūberts "Militārais maršs" • A.Jurjāns "Nevis slinkojot un pūstot" • J.Norvilis "Mūsu zeme" • F.Mendelsons "Dziesma bez vārdiem" • F.Šūberts "Forele" • D.B.Lulli "Gavote" • L.Bokerīni "Menuets" • M.Ogiņskis "Polonēze" • F.Šopēns "Mazurka" • P.Čaikovskis "Ziedu valsis" no baleta "Riekstkodis"
3.	<p>Latviešu tautasdziesmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ltdz.melodiju raksturīgākās iezīmes, melodiju tipi; <i>Burdona</i> daudz balsība; • Ltdz.cikli: gadskārtu, ieražu dziesmas, darba dziesmas, ģimenes godu dziesmas, sadzīves dziesmas, karavīru dziesmas; • Rotaļas un dejas. Tautas mūzikas instrumenti; • Tautas mēloju vācēji. • Tradicionālā mūzika un tautasdziesmas apdare. Folkloras ansamblis, lauku kapella. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tautasdziesmas, rotaļas un dejas folkloras ansambļu <i>Iļģi, Vilki, Grodi, Skandinieki, Dandari, Budēļi</i> u.c.izpildījumā.

2.mācību gads
(3./5.klase)

	Tēma	Mūzikas klausīšanās
1.	<p>Latviešu komponisti- klasiķi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Latviešu profesionālās mūzikas attīstības sākumi. Dziesmu svētki; J.Cimze- pirmais mūzikas skolotājs. Latv.t.dz.apdarinātājs; Baumaņu K.- Valsts himnas un pirmo latviešu oriģinālo dziesmu autors; A.Jurjāna personības un daiļrades raksturojums; J.Vītola personības un daiļrades raksturojums; E.Dārziņa personības un daiļrades raksturojums; E.Melngaiļa personības un daiļrades raksturojums. 	<ul style="list-style-type: none"> J.Cimzes ltdz.apd."Rīga dimd!", "Krauklīts sēž ozolā"; A.Jurjāna ltdz.apd."Kur tu skriesi, vanadzīņi?", "Pūt, vējiņi!"; Baumaņu K. "Dievs, svētī Latviju!"; A.Jurjāns kantāte "Tēvijai"; J.Vītols "Gaismas pils", "Beverīnas dziedonis", "Karaļmeita"; E.Dārziņš "Pie tēvu zemes dārgās", "Mūžam zili", "Lauztās priedes", "Mēness starus stīgo"; E.Melngailis "Jāņu vakars", "Bārenītes slavināšana".
2.	<p>Solodziesmas un to žanri:</p> <ul style="list-style-type: none"> F.Šūberta solodziesmas; R.Šūmaņa solodziesmas; E.Grīga solodziesmas; Krievu komponistu solodziesmas un romances (M.Gļinka, P.Čaikovskis); Latviešu komponistu solodziesmas (J.Vītols, E.Dārziņš, Alfr.Kalniņš, A.Žilinskis). 	<ul style="list-style-type: none"> F.Šūberts "Forele", "Ave Maria", "Ceļā", "Serenāde"; R.Šūmanis "Man dusmu nav"; E.Grīgs "Mežā", "Būdiņā", "Gulbis"; M.Gļinka "Man prātā senais laimes brīdis"; P.Čaikovskis "Reiz trokšņainā ballē"; J.Vītols "Aizver aciņas un smaidi"; E.Dārziņš "Teici to stundu, to brīdi"; A.Žilinskis "Komponistam".
3.	<p>Instrumentālā mūzika:</p> <p><u>3.1.Programmātiskā mūzika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> R.Šūmaņa miniatūru cikli; M.Musorgskis "Izstādes gleznas"; E.Grīgs "Liriski skaņdarbi"; K.Debisī "Liriski skaņdarbi". <p><u>3.2.Instrumentālās mūzikas žanri:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> F.Šūberta un F.Mendelona-Bartoldi klaviermūzika; J.Brāmss- Ungāru dejas; F.Šopēna klavierskaņdarbi; F.Lista instrumentālā mūzika; Latviešu komponistu instrumentālā mūzika. <p><u>3.3.Skaņdarbi simfoniskam orķestrim:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> P.Čaikovskis balets "Riekstkodis" (svītas fragmenti); N.Rimskis- Korsakovs simf.svīta "Šeherezade"; M.Ravels "Bolero"; 	<ul style="list-style-type: none"> R.Šūmanis "Sapņojums"- "Bērnu ainas"; M.Musorgskis "Pastaigas tēma", "Vecā pils" no c."Izstādes gleznas"; E.Grīgs "Rūķīšu gājiens"; K.Debisī "Meitene ar linu krāsas matiem". F.Šūberts Valsis h moll; F.Mendelsons Bartoldi "Kāzu maršs"; J.Brāmss 1.Ungāru deja g moll; F.Šopēns Etīde c moll, Valsis cis moll, Polonēze A dur; Prelūdijs fis moll; Noktirne Es dur; F.Lists 1.klavierkoncerts 1.daļa;2.Ungāru rapsodija; J.Vītols "Viļņu dziesma"; Alfr.Kalniņš "Rudenī"; P.Barisons "Ziedu vija"; J.Mediņš "Dainas"; P.Čaikovskis fragm. no "Riekstkodis"; N.Rimskis- Korsakovs fragm.no svītas "Šeherezade"; M.Ravels "Bolero";

<ul style="list-style-type: none"> • Latviešu komponistu simfoniskie skaņdarbi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jurjānu A. "Latvju dejas"- Nr.1 un 2; • E.Dārziņš "Melanholiskais valsis"; • A.Maskats "Tango"; • Alfr.Kalniņš simf.idille "Manai Dzimtenei"; • J.Mediņš "Ārija"; • I.Kalniņš 4.simfonija- 1.daļa.
---	---

3.mācību gads (4./6.klase)

	Tēma	Mūzikas klausīšanās
1.	Polifonie un vokāli instrumentālās mūzikas žanri: <ul style="list-style-type: none"> • J.S.Bahs- vēlīnā baroka dižmeistars. Skaņdarbi klavesīnam un ērģelēm. Polifonija. • Vokāli instrumentālās mūzikas žanri: <i>mesa, rekviēms, kantāte, oratorija.</i> • Latviešu komponistu vokāli instrumentālā mūzika. 	<ul style="list-style-type: none"> • J.S.Bahs "Badinērija" no 2.sv.orķ.; "Prelūdijs un fūga" C dur-prelūdijs t. c moll- fūgas t. No kr."LTK"; "Tokāta un fūga" d moll ērģelēm; Mesa h moll 1.daļa; • G.F.Hendelis- "Alleluja!" no "Mesijas"; • V.A.Mocarts- "Lacrymosa" no "Rekviēma"; • A.Jurjāns "Tēvijai"; • L.Garūta "Dievs, Tava zeme deg!"; • I.Kalniņš fr.no "Rīta cēliens".
2.	Instrumentālās mūzikas žanri: sonāte, simfonija, koncerts: <u>2.1. Klasiskā sonāte un simfonija;</u> <u>2.2.Koncerta žanrs, simfonija un koncerts 19.un 20.gs.komponistu mūzikā.</u>	<ul style="list-style-type: none"> • J.Haidns- 94.simfonija II daļa; • V.A.Mocarts- Sonāte A dur- III d.; Simfonija g moll- I, III d.; • L.v.Bēthovens- Patētiskā, Mēnesnīcas sonāte – I d.; 5.simfonija c moll- I d.; 9.simfonija- Fināls "Oda priekam"; • A.Vivaldi – Gadalaiki; • E.Grīgs Klavierkoncerts a moll I daļa; • P.Čaikovskis 1.klav.koncerts b moll I d. • I.Kalniņš- 4.simfonija- visu daļu galv.t.
3.	Opera un citi skatuves žanri: 3.1. Opera 17.-19.gs.- operas žanra elementi, operu 3 paveidi, jaunu operas žanru paveidi 19.gs. 3.2. Opera Itālijā un Francijā . 3.3. Krievu komponistu operas. 3.4. Latviešu komponistu operas. 3.5. Citi skatuves mūzikas žanri: balets, baletopera, operete, mūzikls, rokopera.	<ul style="list-style-type: none"> • V.A.Mocarts "Figaro kāzas"- uvertīra, Figaro ārija C dur, F dur 1.cēl.; • Dž.Verdi "Traviata"- uvertīra, Galda dziesma 1.cēl., Fināls.; "Rigoletto"- Hercoga dziesmiņa, "Aīda" – maršss 1.cēl.; "Nabuko"- Gūstekņu k. • Ž.Bizē "Karmena"-Uvertīra, Habanēras t. • R.Vāgners "Tanheizers" Svētceļnieku koris; • M.Gļinka "Ivans Susaņins" Slavaskoris 4.c. • A.Kalniņš "Baņuta"- koris 4.cēl. • J.Štrauss "Sikspārnis"- fragm. • E.L.Vēbers "Operas spoks"- fragm. • Z.Liepiņš "Parīzes Dievmātes katedrāle", "Lāčplēsis"- fragm.

4.mācību gads (5./7.klase)

	Tēma	Mūzikas klausīšanās
1.	<p>Mūzika no tālās senatnes līdz 19.gs. <u>Ievads. Mūzikas izcelšanās.Mīti un teikas dažādu tautu folklorā.</u> 1.1.Seno laiku, Viduslaiku un Renesanses laika mūzika, mūzikas žanri, mūzikas instrumenti, ievērojamākie komponisti. 1.2.Baroka laika mūzika (17.-18.gs.1.p.). <i>Jēdziens "mūzikas stils". Agrīnais Baroks un Rokoko jev Galantais stils. Raksturīgākie mūzikas žanri, mūzikas instrumenti (klavesīns, ērģeles), ievērojamākie komponisti.</i> 1.3. J.S.Bahs un G.F.Hendelis- vēlīnā Baroka un polifonās rakstības tehnikas dižmeistari. <i>J.S.Baha personība un daiļrade.</i> 1.4. Klasicisms (18.gs.2.p.)- raksturīgākie mūzikas žanri, izteiksmes līdzekļi, mūzikas saturs. Klasiskā sonāte, simfonija, variācijas. Simfoniskais orķestris. Stīgu orķestris. <u>Vīnes klasiķi: J.Haidns, V.A.Mocarts, L.v.Bēthovens- personības un daiļrades raksturojums.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • "Te Deum" (gregoriskais korālis); • O.di Laso "Atbalss" (madrigāls); • A.Vivaldi "Gadalaiki" • F.Kuperēns Skaņdarbi klavesīnam; • J.S.Bahs- Franču svīta (fragm.), Badinērija no 2.svītas h moll, Tokāta un fūga d moll; • G.F.Hendelis- Alleluja! No "Mesijas", "Uguņošanas mūzika". • J.Haidns Sonātes klavierēm, 94.simfonija 2.daļa; • V.A.Mocarts Sonāte nr.11 A dur, "Mazā nakts mūzika", 40.simfonija g moll; op."Figaro kāzas"- uvertīra, Figaro ārijas. • L.v.Bēthovens "Elīzei", Mēnesnīcas sonāte cis moll; Patētiskā sonāte c moll, 5.simfonija, 9.simfonija- 4.daļa.
2.	<p>Romantisms- 19.gs.: 2.1. trīs "Š", 2.2. Virtuozu laikmets, 2.3. Operas žanra jaunais cēliens, 2.4. Jaunās nacionālās skolas 19.gs.2.p.-20.gs.s. 2.5.Krievu mūzikas straujais kāpums- M.Gļinka, A.Borodins, M.Musorgskis, N.Rimskis-Korsakovs, P.Čaikovskis; 2.6.Profesionālās mūzikas attīstība Latvijā- Viduslaiku Rīga, Rīga 18.gs.1.p.; 2.7.Latviešu mūzikas kultūras celmlauži 19.gs.v.- J.Cimze, J.Bētiņš, Baumaņu K., Vīgneru E.; 2.8. Latviešu mūzikas klasiķi: Jurjānu A., J.Vītols, E. Dārziņš, E.Melngailis,Alfr.Kalniņš.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • F.Šūberts- "Ave Marija", "Serenāde", "Forele", "Ceļā", Nepabeigtā simfonija 1.d., • R.Šūmanis- "Sapņojums" no klav.c. "Bērnu ainas", • F.Šopēns- Etīde c moll, Polonēze A dur, prelūdiņas cis moll, Valsis A dur; • E.Grīgs- 1.klav.koncerts ievads; • J.Brāmss Ungāru dejas; • F.Lists Ungāru rapsodijas, klav.koncerts 1.d. • M.Gļinka op."Ivans Susaņins" Slavas koris; • M.Musorgskis "Izstādes gleznas" fragm. • N.Rimskis- Korsakovs "Šeherezade" fragm. • P.Čaikovskis "Mazo gulbīšu deja" no "Gulbju ezers"; 1.Klav.koncerts- ievads;

		<ul style="list-style-type: none"> • J.Cimzes ltdz.apdares- "Rīga dimd"; "Krauklīts sēž ozolā"; "Teici, teici valodiņa"; • Baumaņu K.- "Trimpula", "Dievs, svētī Latviju!" • Jurjānu A. "Tēvijai", "Latvju dejas"; • J.Vītols "Gaismas pils", "Beverīnas dziedonis"; • E.Dārziņš- "Mūžam zili", "Lauztās priedes", "Melanholiskais valsis"; • E.Melngailis "Jāņu vakars"; • Alfr.Kalniņš op."Baņuta" fragmenti.
3.	Latvijas brīvvalsts laiks, Padomju Latvija, Neatkarīgā Latvija.	<ul style="list-style-type: none"> • J.Mediņš "Ārija" simf.orķ. • J.Mediņš "Mīla un uzvara" fragm. • L. Garūta "Dievs, Tava zeme deg!" • R.Pauls- estrādes dziesmas, "Meža gulbji", mūzika k/filmām, teātra izrādēm; • Im.Kalniņš- estrādes dziesmas, mūzika k/filmām, teātra izrādēm; • A.Maskats "Tango" simf.orķ. • Ē.Ešenvalds Garīgās mūzikas fragmenti.
4.	Mūzikas stili 20 gadsimtā: <u>4.1.Impresionisms. Ekspresionisms:</u> M.Ravels, K.Debisī, I.Stravinskis. <u>4.2.Vitālisms:</u> S.Prokofjevs. <u>4.3.Folklorisms:</u> B.Bartoks, P.Dambis. <u>4.4.Džeza attīstība:</u> <i>spiričueli, blūzs, regtaims.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • K.Debisī 24 prelūdijas klavierēm; • M Ravels "Bolero" • I.Stravinskis op."Petruška", "Svētpavasaris"- fragm. • S.Prokofjevs "Romeo un Džuljeta"- Zobenu deja, Džuljetas tēma; Gavote no "Klasiskās simfonijas"; • B.Bartoks Skaņdarbi klav.- fragmenti; • P.Dambis "Ganu balsis" • Dž.Gēršvins op."Porgijs un Besa"- Šūpuļa dziesma, "Amerikānis parīzē" simf.orķ.

5.mācību gads

(6./8.klase)

Tēma	Mūzikas klausīšanās
1.Viduslaiki (agrie un vēlie): <ul style="list-style-type: none"> • gregoriskie dziedājumi, • notācijas sākumi (Gvido no Arecas), 	<ul style="list-style-type: none"> • Gregoriskie dziedājumi. • O.di Lasso madrigāls "Atbals". • J.S.Bahs -Tokāta un fūga ērģelēm re

- daudz balsības sākumi (mesa, motete),
- Viduslaiku laicīgā mūzika (bruņinieku mūzika, ceļojošie muzikanti)
- Viduslaiku dejas.

2. Renesanse:

- Laikmeta raksturojums (humānisms, vokālās poliofonijas ziedu laiki)
- Orlando di Laso, Palestrīna,
- Mūz. žanri- luteriskais korālis, instrum. mūzika,
- Dejas- branls, pavana, galjarda.

3. Baroks:

- Baroka mākslas rakstur. iezīmes,
- Mūz. žanri- galma balets, opera, svīta, prelūdijs, fūga, mesa, oratorija, kantāte, koncerts;
- Dejas- galantās: menuets un gavote;
- Branli: burē, rigodons, farandola.
- **Vivaldi** (concerto grosso, Gadalaiki);
- **J.S. Bahs**- dzīve un daiļrade:
 - LTK u.c. darbi klavesīnam;
 - Skaņdarbi ērģelēm;
 - Skaņdarbi orķestrim, svītas;
 - Vok. instr. mūzika (pasijas, mesa, kantātes)
- **G.F. Hendelis**- dzīve un daiļrade:
- Operas, oratorijas (Mesija).

4. Klasicisms:

- **3 Vīnes klasiķi: J. Haidns, V.A. Mocarts, L.v. Bēthovens;**
- Mūz. žanri- klasiskā simfonija, koncerts, kvartets, sonāte, rekviēms; Klasisko simfoniju žanriskās daļas- menuets un rondo;
- Klasicisma laika orķestris.

5.19.gs.- Romantisms:

- Trīs lieli Š;
- Virtuozu laikmets;
- Operas žanra jaunais cēliens;
- Mūz. žanri: vok. mūzika- solodziesma, vok. cikli
- Klav. mūz. žanri;
 - Dejas- valši, polkas, polonēzes, mazurkas, galops, kankāns.
- Jaunās nacionālās skolas 19.gs.2.p:
 - E. Grīgs- Norvēģija,
 - Krievu mūzikas straujais kāpums,
 - Prof. mūzikas attīstība Latvijā.

- **J.S. Bahs** Prelūdijs un fūga C dur no "LTK".
- **J. Haidns** 94. simfonija 2. daļa.
- **V.A. Mocarts**- op. "Figaro kāzas"- uvertīra, Figaro ārija C dur, F dur 1. cēl.
- **V.A. Mocarts** - Rekviēms: Lacrimosa, 7. daļa.
- **V.A. Mocarts** - 11. klav. sonāte 3. daļa
- **L.v. Bēthovens**- "Elīzei".
- **L.v. Bēthovens** - 5. simfonija 1. daļa
- **L.v. Bēthovens** - Mēnessnīcas sonāte cis moll 1.d., Patētiskā sonāte c moll 1. daļa.
- **F. Šūberts** - Ave Maria, Serenāde, Ceļā no vok. c. "Skaistā dzirnavniece".
- **R. Šūmanis**- Sapņojums no c. "Bērnu ainas".
- **F. Šopēns**- Polonēze A dur, Efīde cis moll;
- **E. Grīgs** - Anitras dejas, Solveigas dziesma no sv. "Pērs Gints".
- **Dž. Verdi** op. "Traviata" Dzīru dziesma no 1. cēl.
- **Ž. Bizē** op. "Karmena"- uvertīra, Habanēras tēma.
- **P. Čaikovskis** - 1. klav. koncerts ievads, Mazo gulbīšu dejas no b. "Gulbju ezers".
- **M. Musorgskis**- "Izstādes gleznas"- Pastaigas tēma, Varoņu vārti Kijevā; Vecā pils.
- **S. Prokofjevs**- "Romeo un Džuljeta"-
 - Bruņinieku dejas, Džuljetas tēma.
- **A. Jurjāns** - "Tēvijai" 1. daļa.
- **J. Vītols**- "Gaismas pils".
- **E. Melngailis** - "Jāņuvakars".
- **E. Dārziņš** - "Melanoliskais valsis", "Mūžam zili", "Lauztās priedes", "Mēness starus stīgo".
- **L. Garūta**- kantāte "Dievs, Tava zeme deg!"- koris.
- **M. Zariņš**- Partita baroka stilā

6.Mūsdienu latviešu komponisti un kultūras norises Latvijā.

- **Im.Kalniņš**- 4.simfonija 1.d.
- **P.Vasks**- ‘‘Ainava ar putniem’’ flautas solo
- **A.Maskats** – ‘‘Tango’’.
- **Dž.Gēršvins**- ‘‘Porgijs un Besa’’- Šūpla dziesma.
- **Dž.Gēršvins**- Rapsodija blūza stilā.
- **Karls Dženkinss**- ‘‘Adiemus’’
- **Karls Orfs**- ‘‘Carmina Burana’’
- **Ē.Ešenvalds**- ‘‘Dvēseles dziesma’’
- **Georgs Pelēcis**- ‘‘Plaukstošais jasmīns’’

Eksāmena noslēguma prasības mūzikas literatūrā

2 līmeņos (A un B) un 2 daļās:

1.daļa- Tēmu klausīšanās (1.semestra noslēgumā): noteikt 10 skaņdarbu fragmentus no ‘‘obligātā minimuma’’.

A līmenis- uzrakstīt: komponista vārdu, uzvārdu; laikmetu; skaņdarba nosaukumu un/vai daļu, cēlienu u.c.; papildus informācija (mūzikas žanra raksturojums, svarīgs komponista biogrāfijas fakts u.c.).

B līmenis- uzrakstīt: komponista vārdu, uzvārdu; laikmetu; skaņdarba nosaukumu un/vai daļu, cēlienu u.c.

2.daļa- Tests (2.semestra noslēgumā):

A un B līmenis- 1.Mūzikas laikmetu raksturojums, ievērojamāko komponistu biogrāfijas un daiļrades svarīgākie fakti, mūzikas žanri, mūzikas instrumenti, mūzikas formas, komponistu portretu atpazīšana, latviešu Dziesmu svētku tradīcijas un nozīmīgākie fakti.

* **tests B līmenim** tiek sastādīts saīsinātā formātā, saglabājot galvenās satura tēmas.

A un B līmenis- 2.Specialitātes skaņdarba analīze un fragmenta demonstrēšana uz specialitātes instrumenta.

Mūzikas literatūras eksāmena tēmu saraksts

1. J.S.Bahs- Tokāta un fūga d moll ērģelēm, tokātas tēma.
2. V.A.Mocarts- op. ‘‘Figaro kāzas’’- uvertūra
3. V.A.Mocarts Rekviēms- VII daļa ‘‘Lacrymosa’’ (Asaru diena’’)
4. V.A.Mocarts- 11.klaviersonāte A dur, III daļa- ‘‘Turku maršs’’
5. L.van Bēthovens- klav.skaņd. ‘‘Elīzei’’

6. L.van Bēthovens- 5.simfonija c moll, I daļa
7. L.van Bēthovens- ‘Mēnesnīcas sonāte’ cis moll, I daļa
8. F.Šūberts- solodziesma ‘Ave Maria’
9. F.Šūmanis- ‘Sapņojums no klav.cikla ‘Bērnu ainas’
10. .Šopēns- Polonēze A dur: ievads
11. F.Šopēns- Etīde c moll, ‘Revolucionārā’
12. E.Grīgs- Anitras deja no sv.’Pērs Gints’
13. P.Čaikovskis- I klavierkoncerts b moll, I daļa
14. M. Musorgskis- klav. cikls ‘Izstādes gleznas’, Pastaigas tēma
15. S.Prokofjevs- balets ‘Romeo un Džuljeta’, Bruņinieku deja
16. Jurjānu A.- kantāte ‘Tēvijai’, I daļa
17. J.Vītols –j.k.dz. ‘Gaismas pils’
18. E.Melngailis –j.k.dz. ‘Jāņu vakars’
19. E.Dārziņš- skaņd.orķ. ‘Melanholiskais valsis’
20. L.Garūta- kantāte ‘Dievs, Tava zeme deg!’, ievads
21. P.Vasks- ‘Ainava ar putniem’, flautas solo
22. Dž.Gēršvins- ‘Šūpuļdziesma’ no op. ‘Porgijs un Besa’
23. Ē.Ešenvalds- j.k.dz. ‘Dvēseles dziesma’
24. Karls Dženkinss- vok.instr.skaņd.‘Adiemus’- I daļa
25. Georgs Pelēcis- instr.skaņd.‘Plaukstošais jasmīns’- I daļa

Mācību sasniegumu vērtēšanas prasības, formas un veidi

Vērtēšanas kritēriji:

1. Zināšanu reprodukcijas temps.
2. Radošo iemaņu līmenis.
3. Obligāto skaņdarbu pazīšana.
4. Tēmu atskaņošana.
5. Zināšanu kvalitāte, raksturojot laikmetu, stilu, skaņdarbā izmantotos izteiksmes līdzekļus.
6. Mājas uzdevumu sagatavošana.

Kontroles formas:

- 1.Kontroluzdevumi.
- 2.Ieskaites.
- 3.Semestra un gada kontroles noslēguma pārbaudes (rakstos un mutvārdos).
4. Mūzikas skolas diplomeksāmens (tēmu klausīšanās un tests).

Visās pārbaudes formās rezultāti tiek vērtēti ar atzīmi pēc 10 ballu sistēmas (sk.piel.Nr.1).

Mācību darba formas un metodes

Mācību formas:

darbs ar mācību grāmatu,
mūzikas klausīšanās un analīze,
audzēkņu stāstījums un atbildes uz jautājumiem,
recenzijas,
pāru un grupu projektu darbs,
ārpusstundu pasākumi (muzikālās pēcpusdienas, koncerti,
iepazīšanās ar kultūrvēsturiskām vietām).

Zināšanu pārbaudes pamatformas: mutvārdu atbildes,
rakstiskie darbi,
uzdevumi pie klavierēm.

Mācību darba metodes

1. *Reproduktīvās* metodes: izskaidrojoši ilustratīvā; reproduktīvā; darbs ar mācību materiāliem.
2. *Produktīvās* metodes: induktīvā, pētnieciskā.
3. *Interaktīvās* mācību metodes: emocionāli attīstošā metode, diskusija, projekts, debates.

Satura apguvei nepieciešamā aprīkojuma saraksts

1. Mācību telpas platība- 25,5 kvadrātmetri.
2. Nošu un mācību grāmatu bibliotēka, fonotēka un videotēka.
3. Galdi un krēsli.
4. Klavieres.
5. Dators. Interaktīvā tāfele.
6. Atskaņošanas aparatūra, CD, DVD, videokasetes.
7. Skapis māc. līdzekļu uzglabāšanai.
8. Instrumentārijs (klaves, trijstūri u.c.).
9. Fonotēkas un videotēkas kartotēka.

PIELIKUMS Nr.1

Vērtējuma skala

Balles	Vērtējuma skaidrojums
10 balles (izcili)	Audzēknis parāda izcilas zināšanas un prasmes, kas pārsniedz attiecīgās klases mācību programmas apjomu: brīvi stāsta, paužot savu attieksmi, demonstrē tēmas, analizē, spēj loģiski argumentēt un pamatot savu stāstījumu. Izrāda īpašu interesi par mācībām.

9 balles (teicami)	Audzēknis parāda teicamas zināšanas un prasmes atbilstoši attiecīgās klases mācību programmas prasībām. Augsti attīstītas domāšanas un intelektuālā darba prasmes. Strauji progresējot, veic mācību uzdevumus, prot radoši pielietot iegūtās zināšanas.
8 balles (ļoti labi)	Audzēknis parāda ļoti labas zināšanas un prasmes. Audzēknis ar izpratni var reproducēt mācību materiālu, saskatot likumsakarības, atšķirt būtisko no mazsvarīgā, pauž savu attieksmi, tomēr vērojamas atsevišķas neprecizitātes.
7 balles (labi)	Apgūtas mācību programmas prasības. Audzēknis prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga. Uzdots veic apzinīgi, taču zināšanās un prasmēs sastopami atsevišķi trūkumi.
6 balles (gandrīz labi)	Pamatlīnijās mācību programmas prasības apgūtas (60% apjomā). Audzēknis zina pamatjēdzienus, mācību vielu izklāsta pietiekoši skaidri un saprotami, taču zināšanas un prasmes ir nepietiekoši stabilas un pārliecinošas.
5 balles (viduvēji)	Pamatvilcienos apgūta mācību programma, taču zināšanās un pamatprasmēs daudz trūkumu. Audzēknis jauc faktus, kļūdās atsevišķos jēdzienos un terminos, mācību vielu neprot izklāstīt pietiekoši skaidri.
4 balles (gandrīz viduvēji)	Audzēknis mācību programmu apguvis individuālo spēju līmenī (aptuveni 50%). Zināšanās un prasmēs ir ievērojami trūkumi. Mācību vielu izklāsta juceklīgi, neatšķir būtisko no mazsvarīgā. Uzdots veic bez īpašas intereses.
3 balles (vāji)	Zināšanas un prasmes apgūtas virspusēji. Tās ir nepietiekošas (mazāk kā 50%). Audzēknis pieļauj daudz kļūdas, neizpilda skolotāja dotos norādījumus, jūtam atpaliek mācībās.
2 balles (ļoti vāji)	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, taču nav spēju tās praktiski izmantot. Nav intereses par mācībām.
1 balle (ļoti ļoti vāji)	Nav izpratnes par mācību priekšmeta būtību, nav vajadzīgo iemaņu.